

Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin müavini, Respublikanın baş dövlət sanitariya həkiminin 2021-ci il 20 iyul tarixli 2 nömrəli qərarı ilə **təsdiq edilmişdir**

**İDMAN VƏ SAĞLAMLIQ-BƏRPA OBYEKTlərİNDƏ
KORONAVİRUS İNFEKSİYASININ (COVID-19) İDARƏ
OLUNMASINA DAİR**

METODİKİ GÖSTƏRİŞLƏR

GİRİŞ

Sənəd idman və sağlamlıq-bərpa obyektlərində əməkdaşların və istifadəçilərin sağlamlığının qorunması məqsədi ilə hazırda koronavirus (COVID-19) infeksiyasına dair aparılan elmi araşdırma faktlarına və bu infeksiyaya qarşı aparılan mübarizədə əldə olunmuş təcrübələrə əsaslanaraq tərtib olunub. Mövcud olan məlumatlara əsasən COVID-19 insanlar arasında birbaşa təmas, hava-damcı yolu ilə və ya dolayı yolla viruslarla çirklənmiş səthlərə təmasdan sonra ağız boşluğuna, gözlərə, buruna və s. toxunduqda ötürülür.

Bir çox hallarda yoluxmuş insanlarda xəstəliyin gedişatında yüngül simptomlara rast gəlinir, lakin yaşlı və/və ya yanaşı xəstəliyi olan yoluxmuş insanlarda kəskin ağırlaşmalar müşahidə olunur.

Xəstəliyin profilaktik tədbirlərinə əl gigiyenası, fiziki məsafənin saxlanması, gözlərə, ağız boşluğuna, buruna toxunulmaması və tənəffüs gigiyenası aid edilir. İctimai yerlərdə ortaq istifadə edilən səthlərin mütəmadi təmizlənməsi və dezinfeksiya edilməsi, qapalı yerlərin havasının dəyişdirilməsi xəstəliyə yoluxma riskini azaldır

ÜMUMİ GÖSTƏRİŞLƏR

- İdman və sağlamlıq-bərpa obyektlərinin fəaliyyətinə (bundan sonra “idman obyektləri”) orada çalışan işçi heyətin ən azı 80%-nin “peyvənd sertifikatı”na və ya “immunitet sertifikatı”na malik olması halında icazə verilməsi (1 iyul 2021-ci il tarixindən etibarən);

- İdman obyektlərində hazırkı Metodiki Göstərişlərə əməl edilməsinə nəzarət üçün cavabdeh əməkdaşın təyin edilməsi;

- İdman obyektlərinin ümumi istifadə yerlərində (holl, qeydiyyat masası və s.) işarələr qoyulmaqla insanlar arasında 1,5 metrədən az olmayan sosial məsafənin təmin olunması;

- Əməkdaşların birdəfəlik maska (hər üç saatdan bir və islandıqca dəyişdirilməsi ilə) yaxud filtrlı maskalarla, əlcəklə, dezinfeksiyaedici salftka, əl dezinfektantları ilə fasiləsiz təmin olunması;

- İdman avadanlıqları arasında 1,5 metr məsafənin təmin olunması;

- İdman zallarında hər istifadəçi üçün minimum 4 kvadrat metr sahənin nəzərdə tutulması;

- Məşqçi heyətin yalnız məşq vaxtı istisna olmaqla maskadan istifadə etməsi;

- İdman obyektlərində qidalanmanın COVID-19 pandemiyası dövründə ictimai-iaşə müəssisələrinə şamil edilən norma və qaydalara uyğun həyata keçirilməsi;

- İdman obyektlərinə yalnız “peyvənd sertifikatı” və ya “immunitet sertifikatı”nın e-Tabib mobil tətbiqi vasitəsilə yüklənmiş elektron və ya çap edilmiş nüsxəsini təqdim edən istifadəçilərin girişinə icazə verilməsi;

- yalnız təbii və ya texniki havalandırma sistemində malik olan idman obyektlərinin

fəaliyyətinə icazə verilməsi;

- İdman obyektlərinin girişlərinin təmassız termometrlərlə təmin edilməsi, əməkdaşların iş günü ərzində 2 dəfə (səhər və işin sonunda), istifadəçilərin isə giriş zamanı hərərətlərinin ölçülməsi, simptomlu (hərərətin yüksəlməsi, öskürək, zökəm, nəfəs darlığı, ishal və s.) olanların içəri buraxılmaması və tibb məntəqəsinin əməkdaşlarına bildirməsi;

- İdman obyektlərinin girişlərində və əlçatan zonalarda əl dezinfektantları üçün nəzərdə tutulmuş dispenserlərin yerləşdirilməsi, əməkdaşların və istifadəçilərin onlardan mütəmadi olaraq istifadə etməyə təşviq edilməsi;

- İş gününün sonunda və hər məşq prosesindən sonra növbəti istifadəçi və ya qrup daxil olmazdan əvvəl havalandırmanın həyata keçirilməsi;

- Sanitar-məişət otaqlarının (sanitar qovşaq, soyunub-geyinmə otağı və s.) sanitar gigiyenik qaydalara uyğun, işlək və təmiz vəziyyətdə saxlanması, əl dezinfektantları, sabun, birdəfəlik əl dəsmalları və digər gigiyenik vasitələr ilə fasiləsiz təmin olunması;

- Təmizlik vasitələri və dezinfeksiyaedici maddələrin fasiləsiz təmin edilməsi;

- İşçi heyətin mütəmadi olaraq maarifləndirilməsi, həmçinin infeksiyanın yayılmasının qarşısının alınması ilə bağlı ən son məlumatlara sahib olması;

- Tullantıların vaxtında kənarlaşdırılması, həmçinin tullantı qablarının təmiz saxlanması;

- İdman obyektlərinin giriş-çixış zonalarında və digər görünən yerlərdə COVID-19 infeksiyasının profilaktikası ilə bağlı məlumat lövhələrinin yerləşdirilməsi.

TƏMİZLİK-DEZİNFEKSİYA İŞLƏRİ VƏ İŞÇİ

HEYƏTİN ŞƏXSİ GİGİYENASI

- Həyata keçirilən təmizlik-dezinfeksiya işləri xidmətin növü, təmas edilən səthlərin xüsusiyyətləri, təmizlik-dezinfeksiya qaydaları nəzərə alınmaqla və müxtəlif təmizlik vasitələrindən istifadə etməklə aparılır.

- Ümumi istifadə yerlərində bütün təmas səthlərinin (qapı tutacaqları, elektrik düymələri, masa səthləri, sürəhilər, məhəccərlər və s.), idman avadanlıqları, taxtlar, skamyalar, sanitar qovşaq, soyunub-geyinmə otağı, duş otaqlarının hər 2 saatda bir dəfədən az olmayaraq dezinfeksiyaedici vasitələrdən istifadə edilməklə nəm üsulla təmizlənir.

- Təmizlik-dezinfeksiya işləri iş saatından əvvəl işlək sahələrdə, iş saatlarından sonra isə bütün sahələrdə həyata keçirilir.

Təmizlik-dezinfeksiya işləri həyata keçirilərkən aşağıdakı ardıcılığa riayət edilməlidir:

- mexaniki təmizləmə: quru çirkələr və tullantılar səthlərdən və məkandan uzaqlaşdırılmalı;

- təmizləmə: isti su və lazımı hallarda yuyucu vasitələrdən istifadə etməklə həyata keçirilməli;
- durulama: istifadə edilmiş yuyucu vasitə qalıqlarının səthdən tamamilə uzaqlaşdırılması məqsədilə isti sudan istifadə edilməli;
- dezinfeksiya: istifadəsinə icazə verilən dezinfeksiyaedici maddələr istifadə təlimatına uyğun olaraq tətbiq edilməli.

Dezinfeksiyaedici maddələrdən istifadə zamanı diqqət yetirilməli məqamlar:

- istifadə təlimatında qeyd edilmiş yararlılıq müddəti və istifadə qaydası mütləq nəzərə alınmalı;
- lazım olan konsentrasiyadan (qatılıq) artıq istifadə edilməməli;
- digər şəxslərin yanlış istifadəsinin qarşısını almaq məqsədilə dezinfeksiyaedici məhlul hazırlandıqdan sonra qablaşdırma üzərində adı, tərkibi və hazırlanma tarixi barədə qeyd yazılmalı;
- dezinfeksiya işlərinin aparılması tezliyi planlaşdırılmalı və rəsmiləşdirilməli;
- dezinfeksiya işlərini həyata keçirən işçi heyət xüsusi qoruyucu vasitələrlə (əlcək, maska, üz sipəri və s.) mütləq təmin edilməli;
- dezinfeksiya işlərinin həyata keçirildiyi qapalı sahə dezinfeksiyaedici vasitənin istifadə təlimatında tövsiyə edilən müddətdə havalandırılmalı;
- dezinfeksiyaedici maddələrin istifadə təlimatında qeyd edilən səth üzərində tövsiyə olunan qalma müddətinə ciddi riayət edilməli.

Dezinfeksiya edilməsi vacib olan sahələr və tövsiyə edilən dezinfeksiya maddələri:

- giriş-çıxışlardakı ayaqaltlıqlar (xlor tərkibli məhlul və ya digər);
- qapı və qapı tutacaqları (spirt tərkibli məhlul və ya digər);
- vətəndaşların şəxsi əşyalarının saxlanması üçün nəzərdə tutulan dolablar və onların tutacaqları (spirt tərkibli məhlul və ya digər);
- döşəmələr (xlor tərkibli məhlul və ya digər);
- vətəndaşların toxunduğu səthlər, məşq alətləri (spirt tərkibli məhlul və ya digər);
- soyuducuların tutacaqları (spirt tərkibli məhlul və ya digər);
- soyunub-geyinmə otaqları (xlor tərkibli məhlul və ya digər);
- sanitariya qovşaqları (xlor tərkibli məhlul və ya digər);
- anbarlar (xlor tərkibli məhlul və ya digər);
- tullantıların yığıldığı sahələr (xlor tərkibli məhlul və ya digər);

- tullantı qabları (xlor tərkibli məhlul və ya digər);
- ödəniş terminalları (spirt tərkibli məhlul və ya digər).

İşçi heyətin şəxsi gigiyenası

• işçi heyət tərəfindən şəxsi gigiyena qaydalarına riayət edilməli, işə başlamazdan, tullantılarla təmasdan, təmizlik işlərindən, sanitariya qovşaqdan istifadədən, asqırma və öskürmədən, pulla təmasdan, siqaret çəkdikdən sonra işçilərin əllərini təmiz yumasına və ya dezinfeksiyasına nəzarət edilməlidir;

• Təmizlik və dezinfeksiya işlərini həyata keçirən işçi heyət mütləq maska, üz sipəri və əlcəklərdən istifadə edir. Təmizlik işləri başa çatdıqdan sonra maska və əlcəklər çıxarılaraq müvafiq tullantı qablarına atılır, üz sipəri müvafiq qaydada təmizlənir və dezinfeksiya olunur, əllər gigiyena tələblərinə uyğun olaraq yuyulur.

İŞÇİ HEYƏTİN MÜAYİNƏSİ

• İş zamanı özündə COVID-19-a spesifik olan əlamət(ləri) hiss edən işçi (qızdırma, quru öskürək, nəfəs darlığı, ishal və s.) dərhal işini dayandırmalı, tibbi maska ilə təmin olunaraq qapalı otaqda izolyasiya edilməlidir. Həmin şəxsə tibbi xidmətin göstərilməsi üçün 103 TTTY xidmətinə müraciət edilməlidir;

• İşə gəlməzdən əvvəl özündə COVID-19-a spesifik olan əlamət(ləri) hiss edən işçi (qızdırma, quru öskürək, nəfəs darlığı, ishal və s.) rəhbərinə xəbər verərək evdə izolyasiya olunmalıdır və tibbi xidmətin təmin olunması məqsədi ilə 103 TTTY xidmətinə müraciət etməlidir;

• Qripəbənzər xəstəlik əlaməti müşahidə olunan işçilərin işə buraxılmasına görə məsuliyyəti idman obyektinin rəhbərliyi (sahibkarı) daşıyır;

• Xəstəlik əlaməti olan işçinin iş yeri dezinfeksiya edilməlidir;

• İşçi heyəti arasında COVID-19 təsdiqləndiyi halda, onunla təmasda olan şəxslər Səhiyyə Nazirliyinin gigiyena və epidemiologiya mərkəzlərinin mütəxəssisləri tərəfindən müəyyənləşdirilərək yaşadıkları yerdə karantin nəzarətinə götürülməlidirlər.